

Nexø Kajakklub 1990 - 2025

Et historisk tilbageblik i anlednings af klubbens 35-års jubilæum d. 4. juli 2025
af Hans Ketil

Starten

Lørdag den 4. juli 1990 blev der afholdt stiftende generalforsamling for Nexø Kajakklub. Initiativet blev taget af lærer Jens-Erik Hald, lærer Birger Møller, lærer Jens Peter Hausted Schmidt, slagtermester og frue Troels og Marianne "Pytta" Pedersen. Den første bestyrelse kom til at bestå af formand Troels E. B. Pedersen, næstformand Marianne Pedersen og kasserer Jens Peter Hausted Schmidt. Søndag den 5. august blev klubben officielt indviet ved en reception, som blev dækket af TV2 Bornholm og Bornholms Tidende. Samtidig blev klubben optaget i Dansk Kano- og Kajakforbunds Københavnskreds og dermed i Danmarks Idræts Forbund.

Klubben anskaffede de første tre turkajakker. Pengene til disse var fremskaffet dels ved gaver, dels ved indskud fra medlemmerne. I klubbens første år betalte man som nyt medlem et indskud sammen med det første kontingent. Kajakkerne var af typen TIKI – en stabil "fintvejs" turkajak. Efter forslag fra klubbens kasserer blev bådenes navne hentet fra tegneserien Asterix.

Tilholdssted

I de første år holdt klubben til på Nexø Campingplads, som Birger Møller dengang bestyrede. Smed Poulsen havde fremstillet et stativ til 6 kajakker, som stod oven for campingpladsens lille bro, der nu er ved at forsvinde i havet. Kajakkerne var sikrede med lænker og hængelåse. Grejret blev opbevaret i en tidligere telefonboks, og vi benyttede pladsens omklædnings- og badefaciliteter. Da sæsonen 1995 startede, blev vi tilbudt plads i Nexø Roklubs hus på Stenbrudsvej 2 mod en rimelig husleje. Vi tog imod tilbuddet, flyttede vores stativ og grej indendørs og nød godt af faciliteterne. 6 år senere, i 2001, blev Nexø Roklub opløst pga. svigtende medlemstal og skrantende økonomi. Det brugbare grej blev flyttet til Rønne Roklub, og Nexø Kajakklub overtog efter aftale klubhuset for 1 kr.

Stativet med 3 TIKI'er ved Nexø Campingplads. Kasserer Jens Peter Hausted Schmidt (tv) og formand Troels E. B. Pedersen (th).

Klubhuset

Huset er et unikt og smukt stykke kulturhistorie i området, som har sin egen historie. Før krigen gik havet helt ind til Nordre Strandvej og Stenbrudsvej, og bugten gik under navnet Ålehavet. Da man skulle rydde op i byen efter russernes bombardement i 1945, fyldte man Ålehavet op med nedrivningsmaterialer fra den sønderskudte by. Nexø Roklub, som blev stiftet i 1937, havde haft skiftende tilholdssteder. Først i nederste etage af Nexø Pakhusforenings hus, der lå, hvor restauranten "Nexø Madhus Pizza og Café" (tidligere "Tre søstre") ligger i dag. Senere flyttede klubben til lodshuset på Nexø havn ydermole, hvor BAF's siloer nu er revet ned, men begge bygninger blev ødelagt under bombardementet. Man kan kun beundre den daværende roklub for overhovedet at have overlevet krigen – ikke mindst da den tyske besættelsesmagt indførte restriktioner for klubbens udfoldelser: Der skulle udstedes bådpass for hver tur. Bådene skulle være aflåst, når de ikke var på havet. Man måtte kun ro i farvandet mellem Halleklippen og restaurant Balka Søbad og højst i en afstand af 500 meter fra kysten – alt sammen for at forhindre sejlads til Sverige. I 1947 anviste Nexø kommune en byggegrund på det nye opfyldningsområde, og her opførte daværende medlemmer af Nexø Roklub deres klubhus under ledelse af ingeniørerne Leif Fæster og Svend Hansen. Huset blev opført over to halvtagsbaracker fra Kronstrøms stenhuggeri, som her bearbejdede sandstensmaterialer fra sprængningerne ved nordhavens udvidelse. Et tipvognspor førte stenene fra nordhavnen til barakkerne. Huset blev indviet

3. maj 1951. Det ligger indenfor strandbelyttelseslinjen og har en vis historisk værdi. Det er ikke decideret fredet, men det er underlagt visse restriktioner, således at det udvendigt skal fremstå som originalt. Grunden lejes gratis af kommunen, og det omgivende område er underlagt Naturstyrelsens og Kystdirektoratets myndighed.

De to barakker med tipvognsspor imellem

Klubhuset under Seachallenge Bornholm 2009

Da Nexø Kajakklub overtog huset i 2001 havde det alvorlige mangler pga. manglende vedligeholdelse. Frostskader havde forårsaget utætheder i vandrør og centralvarmesystem, hvilket medførte et vandspild på 34 m³ det første år. Taget var utæt, og regnvand trængte ned i værkstedet og omklædningsrummene, flagstangen var væltet og havde ødelagt et taghjørne, så situationen var lidt uoverskuelig det første år. De værste skader blev løst midlertidigt, men i 2003 lykkedes det at skaffe fondsmidler nok til at få lagt nyt tag og udskiftet alle døre, porte og vinduer, ligesom huset fik en gang tiltrængt maling udvendigt. Dermed blev huset sikret mod vejrliget. I 2009 fik vi renoveret kvindernes omklædningsrum, vandrørene blev udskiftet og el-installationen blev bragt op to date. Centralvarmen med de utætte radiatorer blev koblet fra. Indtil da havde vi klaret os med en gas katamin i klubstuen, som lugtede og skabte fugtighed og ikke formåede at varme rummet ordentligt op. Nu fik vi installeret en luft til luft varmepumpe, som er nem og effektiv at have med at gøre. Bådhallen fik en kærlig overhaling, kajakreolerne blevet udbygget i 2019, og i 2023 blev hele den udvendige beklædning skiftet og isoleret, så huset ude fra nu fremstår som nyt. I starten af 2025 fik vi isoleret væggen mellem bådhallen og opholdsrummene for egne midler. Tilbage står en renovering af herrernes omklædningsrum og klubstuen. Så vil huset være ført op to date overalt både ude og inde. Vi bruger løbende tid og kræfter på indvendig vedligeholdelse og indretning af rummene efter vores specifikke behov, ønsker og muligheder. Medlemmernes frivillige indsats har haft uvurderlig betydning for husets renovering og vedligeholdelse, men uden støtte fra mange fonde havde vi ikke haft det klubhus, som vi har i dag. Området omkring huset, slisken og betonmolen bliver vedligeholdt af kommunen. Ikke mindst renholdelsen af slisken er en stadig kamp mod naturens kræfter, idet havet hver vinter kaster en meterhøj bræmme af løse sandsten op langs vandlinjen, hvilket betyder, at kommunen hvert forår må afsætte 2 mand, en gummiged og en traktor med vogn i nogle timer for at rydde slisken for sten før sæsonstart. Efter kommunesammenlægningen i 2007 opstod der tvivl om, hvem der havde ansvaret for broens vedligeholdelse. Først efter mange års pres fra vor side påtog regionskommunen sig i 2024 endelig ansvaret og reparerede efterfølgende den yderste del af molen, som var ved at knække i havet og opsatte to nye sidebroer. Den ene årlige rydning er ikke nok til at forhindre sten- og store tangmængder i at skylle op i sæsonens løb. Vi har fremført flere løsningsmodeller for de relevante myndigheder, men det er indtil nu ikke lykkedes at vinde forståelse for vores problemer. I 2015 fik Nexø stillet 30 millioner til rådighed til et byfornyelsesprojekt, hvor anlæggelsen af en strandpark havde 1. prioritet. Efter gennem 8 år at have brugt 5 millioner kroner på rådgivning, administration, forundersøgelser og en uendelig række møder måtte man i 2023 opgive projektet, da det ikke kunne realiseres inden tidsfristen udløb 1. maj 2025. Skuffelsen var stor, da vi nu må leve videre med de eksisterende forhold mange år frem.

Broen – vores smertensbarn

For lidt vand

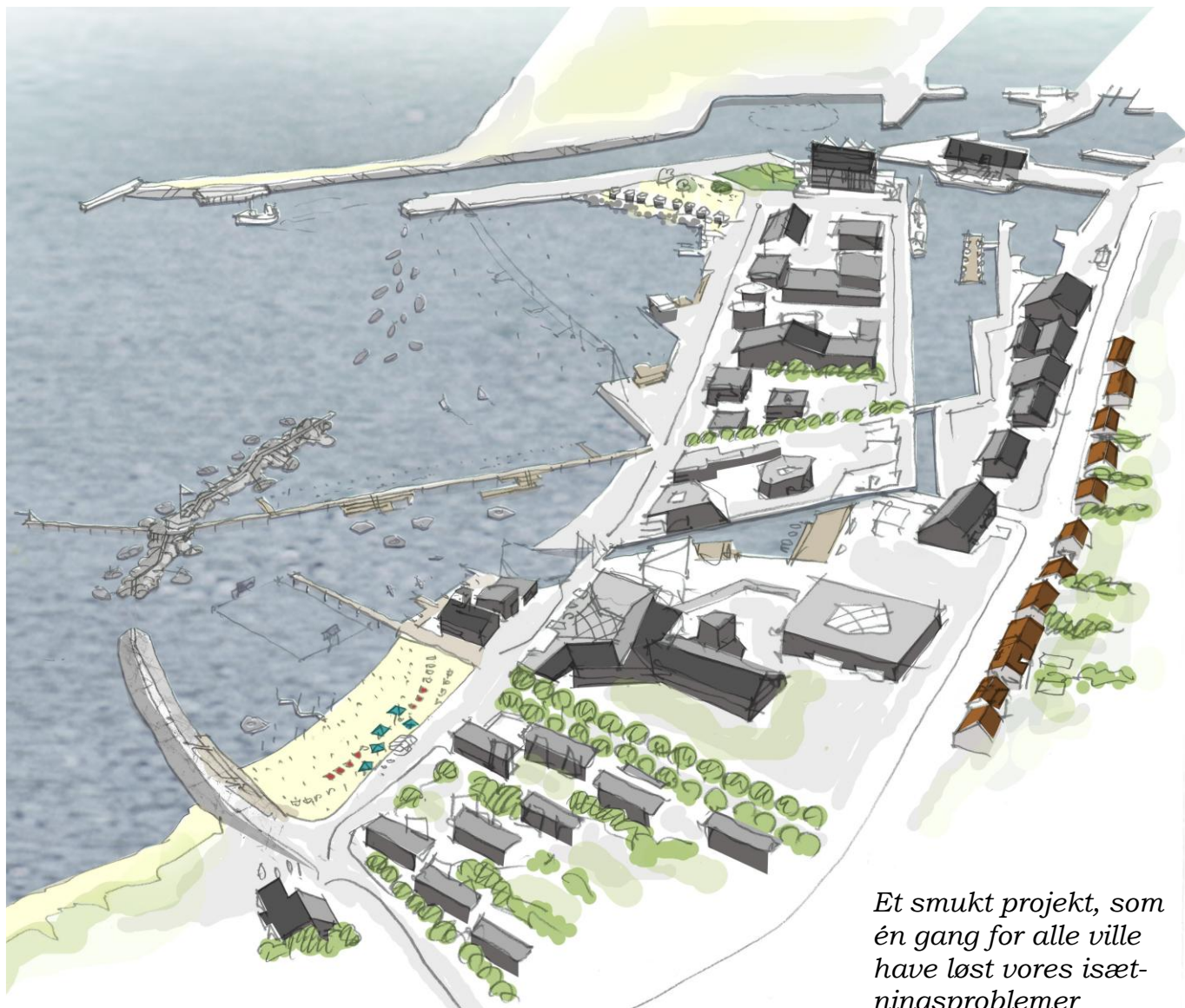
for meget vand

for meget is og sne

for mange sten

*Et smukt projekt, som
én gang for alle ville
have løst vores isæt-
ningsproblemer*

Instruktion

Instruktionen var gratis de første mange år og bestod i al sin enkelthed og uforsvarlighed i et par prøveture i fint vejr og efterfølgende redningsøvelser i Nexø skoles svømmebassin. Til vores undskyldning skal siges, at vi ikke vidste bedre. I 2003 var 10 medlemmer på instruktørkursus, hvilket medførte en fuldstændig omlægning af instruktionsforløbet, så vi nu starter med en informationsaften for de kommende roere allerede omkring 1. april. Så følger vandtilvænnning og redningsøvelser i Rønne svømmehal i april måned. Derefter en dag med roteknik i vores ”kravlegård” - den lille stenbrudssø bag konservesfabrikken. Så først går vi på havet en ugentligt aften i nogle uger og slutter af med en længere dagstur med redningsøvelser på havet. Efter et instruktørkursus under Havkajaksamrådets retningslinjer i 2007 blev instruktionsforløbet yderligere struktureret og sikkerhedsorienteret, så kurset nu lever op til Havkajaksamrådets krav til havkajakroere, svarende til det europæiske IPP 2 niveau og DGI's Havkajak egenfærdigheder A. Man kan sige, at de sidst uddannede medlemmer har fået en langt bedre uddannelse end de første medlemmer. Det opvejes dog langt hen ad vejen af erfaringen fra mange timer på havet, og så længe man bruger sin fornuft og erfaring, vedligeholder sine roteknikker og ikke mindst de årlige redningsøvelser m.m., vil sikkerheden være optimal.

Tilhørsforhold

Klubben var de første 10 år medlem af Dansk Kano og Kajakforbund (DKF), men pga. vores meget lille medlemstal, var det forholdsvist dyrt for os, idet man betaler et temmelig stort grundbeløb på 1000 kr. som klub og derudover 100 kr. pr. medlem. Vi syntes heller ikke, vi havde så megen glæde af medlemskabet, idet

DKF primært støtter elite- og konkurrencesport, mens vi prioriterer motion og naturoplevelse, og med vores placering i udkants Danmark er det meget bekosteligt at deltage i forbundets aktiviteter og dermed få glæde af tilbuddene. Vi meldte os derfor ud i år 2000, selvom det i mange sammenhænge kan være en fordel at være tilknyttet en paraplyorganisation. Året efter inviterede vi konsulent Flemming Torsten Sørensen fra Dansk Gymnastik og Idrætsforbund (DGI) til et informationsmøde for at høre, hvad de kunne tilbyde. Det vi hørte faldt meget bedre sammen med vores koncept og kostede kun 10 kr. pr. medlem, hvorfor vi meldte os ind i 2001, og det har vi aldrig fortrudt. Dels har forbundet kontor her på øen, hvilket gør kommunikationen lettere, og dels har vi gennem årene fået en lang række kurser her til øen, som har haft stor betydning for klubben, ligesom DGI har stået for nogle fælles arrangementer og kurser, som øens nu 4 kajakklubber har kunnet mødes om. Ikke mindst har vi gennem årene fået store økonomiske tilskud til anskaffelse af grej. Først i 2002 søgte vi som klub om kommunal godkendelse som tilskudsberettiget forening under folkeoplysningsloven. Ansøgningen blev imødekommet og betyder et årligt medlems- og lokaletilskud. I 2013 havde DKF et tilbud om 1 års gratis prøvemedslemskab. Det tog vi imod, og medlemmerne modtog derfor bladet ”Kano og Kajak” ligesom vi fik mulighed for at udstede EPP2 beviser. Det var dog meget få, der benyttede sig af dette tilbud. Et fortsat medlemskab ville ligesom tidligere betyde en stor årlig udskrivning set i forhold til medlemstallet og udbyttet, hvorfor vi meldte os ud igen efter prøveåret.

Klubliv og aktiviteter

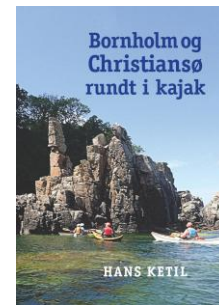
Påsketur 2009

Grillaften med levende musik

Som nystartet klub har man jo ingen traditioner, og eftersom vi i starten heller ikke havde et samlingssted, som vi kunne kalde vores, var der de første mange år ikke noget egentlig klubliv. Man mødtes tilfældigt ved molen og så ellers kun hinanden til standerhejsning og –strygning og til generalforsamlingen. Først da vi kom under tag i roklubben, var grobunden lagt for et spirende klubliv. Langt den største aktivitet er fortsat den individuelle roning, og sådan skal det da også være. Kajakken giver jo netop en enestående mulighed for at dyrke sporten, når man selv har tid og lyst og vejret ellers tillader det. Gennem årene er der gradvist vokset nogle faste klubarrangementer frem, som giver mulighed for nogle fælles oplevelser. Den årlige generalforsamling afholdes i årets første kvartal, og selvom der er medlemmer, der ror året rundt, har vi valgt at fastholde standerhejsning og –strygning for at markere hhv. sommer- og vintersæsonen. Som start og slut på sæsonen havde vi et par år en fællestur med overnatning, hhv. en påsketur og en løvfaldstur i efterårsferien. I sommerhalvåret er der fælles roning en ugentlig aften, og siden anskaffelsen af den første trailer i august 2001 har vi haft en månedlig fællestur, hvor vi pakker traileren for at aflægge besøg langs andre af øens kyststrækninger. Vi afholder som regel et par grill aftener i sæsonen og ligeledes et åbent hus arrangement forår og efterår. I sommerens løb tager enkeltmedlemmer eller mindre grupper på langture, nogle med telt og stormkøkken. Det mest nærliggende er Bornholm rundt og Christiansø retur, men vi har også medlemmer, som har roet i det sydfynske øhav, den svenske skærgård, Norge, Spanien, Tyrkiet og Grønland, Færøerne og Wales. Om vinteren har vi haft hjertestarterkursus, 1. hjælps kursus og rullekurser. I december løber julefrokosten af stablen. I 2001 begyndte vi på vintersvømning i Rønne svømmehal, de første 3 år om fredagen i den offentlige åbningstid, men i 2004 kom vi under gebyrordningen – dvs. vi fik vores egen faste time til en favorabel klubpris – i begyndelsen mandag eftermiddag. De sidste mange år har vi haft tid mandag aften kl.

19-20. Vi mødes med de andre klubber i svømmehallen et antal gange i løbet af vinteren, hvor vi træner teknik, redningsøvelser og rul. Dette samarbejde har gjort, at vi har kunnet trække DKF og DGI kurser til øen, etablere 4 primitive teltpladser og 15 sheltere langs Bornholms kyst og fået forbedret anløbsforholdene i en række havne. Som klub har vi været involveret i afviklingen af DGI Adventure Race, Island eXplorer og Seachallenge Bornholm. I 2024 skiftede vi det gamle fjernsyn ud med et nyt stort fladskærms TV, fik sat rullegardiner i alle vinduer og etableret lysdæmper på lamperne i klubstuen. Det bliver brugt i forbindelse med instruktionen og en månedlig klubaften i vinterhalvåret, hvor vi kan vise film og billeder fra bl.a. sommerens ture og således mødes og holde kontakten vedlige i de stille måneder. I 2020 udgav Hans Ketil bogen "Bornholm og Christiansø rundt i kajak"

Medlemstal

De første mange år lå medlemstallet på 10-15 aktive. For at gøre et medlemsfremstød holdt vi i juli måned 2000 åbent hus og annoncerede arrangementet gennem opslag rundt i kommunen samt i avis og radio. De eneste, der mødte frem i løbet af eftermiddagen, var 5 turister, som helt tilfældigt så vores skilt ude ved vejen. De fik så en prøvetur, men det fik vi altså ikke flere medlemmer af. Senere har interessen for havkajakken boomet både på lands- og verdensplan, og dette har også smittet af på de bornholmske klubber. Nye medlemmer får fortløbende medlemsnummer, så vi kan se, at vi gennem årene har uddannet omkring 200 roere. Siden årtusindskiftet har medlemstallet i Nexø været støt stigende mod 50 medlemmer, men de sidste år har der fundet en vis afmatning sted, så vi de sidste mange år har ligget stabilt på +/- 40 medlemmer. For at få flere unge mellem 14 og 25 ind i klubben, oprettede vi et familiemedlemsskab, hvilket har resulteret i nogle flere unge medlemmer. De unge bliver uddannet på lige fod med alle andre, men indtil de bliver 18 år, må de kun ro sammen med en forælder eller en anden voksen havkajakroer efter aftale med en forælder. Antallet af mandlige og kvindelige medlemmer har gennem alle årene fordelt sig næsten ligeligt med et lille overtal af kvinder. Man skulle umiddelbart tro, at sporten i større udstrækning ville tiltrække yngre mennesker, men de fortrækker generelt action frem for naturoplevelser, så selvom medlemmernes alder spænder fra 14 til 80 år, er gennemsnitsalderen over 50, så havkajak i dag generelt er blevet en sport for seniorer.

Grejet

Som tidligere nævnt blev der anskaffet 3 turkajakker af typen TIKI ved klubbens start. Ved egne midler og hjælp fra fonde udbyggede man løbende klubbens flåde, som i løbet af de første 10 år kom til at bestå af 8 TIKI'er, 1 Zenith og 2 børnekajakker. Disse turkajakker havde dog deres begrænsninger i forhold til de vejrsmæssige vilkår i Østersøen og ligeledes forskellige muligheder for redninger, rul og andre teknikker. Efter instruktørkurset i 2003 blev det derfor besluttet at sadle helt om til havkajakker. Indtil da havde kun Kim Tørnstrøm haft sin egen havkajak, men flere og flere medlemmer begyndte at anskaffe deres egen havkajak. Klubbens første 2 havkajakker - model Hasle Explorer - blev anskaffet i 2001 ved hjælp af en gave fra Tuborgfonden. Pt. råder klubben over 16 havkajakker med tilhørende pagajer, skorter, cockpitdækkener og svømmesveste, vådragter, pumper m.m., og der er ca. 20 kajakker i privat eje. DGI har en foreningspulje, som vi flere gange har søgt og fået midler til indkøb af kajakker, 3 romaskiner til vintrens tørtræning og 3 SUP boards. Turkajakkerne lå længe ubrugte og samlede støv. Som en konsekvens af dette er de blevet afhændet løbende, så flåden nu udelukkende består af havkajakker. Ud over kajakker og tilhørende grej råder klubben over en trailer til 16 kajakker samt 2 telte og stormkøkkener til brug for friluftsliv i forbindelse med kajakture.

En repræsentant fra Tuborg overdrager "Hugin" og "Munin" - to Seayak'er fra Prijon

Telt- og shelterpladser

Da vi skiftede vores flåde af turkajakker ud med havkajakker, gav de rummelige pakrum mulighed for at have oppakning med til ture over flere dage. Problemet var at finde steder langs kysten, hvor det var tilladt at overnatte ud over de få autoriserede kystnære campingpladser. Nexø Kajakklub tog derfor initiativ til at afhjælpe situationen, og i samarbejde med DGI og Naturstyrelsen lykkedes det i 2005-8 at få anlagt 4 kystnære primitive teltpladser. Dette var dog langt fra nok til at udgøre et sammenhængende net af primitive overnatningspladser. Vi indgik derfor et samarbejde med de andre 3 kajakklubber og kommunen om at udvide mulighederne. Ole Holm Pedersen og Ilsebil Hansen fra BRK's Natur- og Miljø afdeling foreslog, at vi i stedet for teltpladser skulle forsøge at få opstillet små sheltere. Det blev dermed en langt mere omfattende opgave, både økonomisk, arbejdsmæssigt og bureaukratisk, men i årene 2016-23 fik vi opstillet ikke mindre

end 15 sheltere designet af Kim Tørnstrøm. Disse er siden blevet flittigt brugt, og vi har fået rigtig meget positiv respons fra brugerne. Tejn borgerforening har senere opsat to sheltere af samme model på havnen. Det er dog ikke lykkedes at få dækket strækningen fra Gudhjem til Balka, men Årsdale borgerforening har planer om et eller to sheltere på Oringen, så måske vil denne strækning med tiden også blive dækket.

Ledelse og administration

Bestyrelsen består af 3 medlemmer. Derudover er der 2 suppleanter, som så vidt muligt deltager i møderne, der er åbne for alle medlemmer. Bestyrelsen mødes en gang om måneden, bortset fra december og juli. Generalforsamlingen skal afholdes i første kvartal, som regel i marts måned. Vedtægterne reguleres løbende, så de til enhver tid genspejler virkeligheden. Udover vedtægterne har klubben også udarbejdet et reglement, som indeholder bestemmelser af praktisk og holdningsmæssig art. Reglementet kan ændres af bestyrelsen.

Formænd: 1990-1994:	Troels Pedersen	Kasserere: 1990-2002:	Jens Peter Hausted Schmidt
1994-1996:	Poul Kristensen	2002-2017:	Kim Tørnstrøm
1996-2000:	Troels Pedersen	2017-?:	Niels Jørgensen
2000-2012:	Hans Ketil		
2012-2018:	Kirsten Westerdal		
2018-2024:	Charlotte Grage		
2024-?:	Michael Jensen		

Kommunikation

I år 2000 begyndte nyhedsbrevet "Pagajen" at udkomme sporadisk med en 3-4 breve om året. Via elektronisk bippende telefonmodem blev de udsendt som e-mail til dem, der havde computer, hvilket langt fra var alle. PC'ernes kapacitet umuliggjorde billeder, så det var ren tekst. Redaktøren cyklede rundt med brevpost til dem, som ikke havde computer. I dag udsendes "Pagajen" via e-mail til alle ca. en gang om måneden og

bliver lagt ind på vores hjemmeside, som blev oprettet i 2013. Hjemmesiden fungerer primært som klubbens ansigt udadtil med fakta og kontaktoplysninger, men indeholder også nyheder for medlemmerne med aktivitetskalender og nyhedsbreve. Både hjemmesiden og nyhedsbrevene er primært info fra bestyrelsen til medlemmerne. For at få en mere aktiv kommunikation mellem og mere respons fra medlemmerne til bestyrelsen har vi oprettet en lukket Facebook gruppe, hvor alle impulsivt kan invitere til aktiviteter.

Fremtiden

Fremtiden er jo altid svær at spå om. Vi bliver nok aldrig en stor klub. Dertil er de fysiske rammer for snævre og "kundeunderlaget" for lille, men vi har et ønske om, at medlemstallet som minimum vil stabilisere sig på sit nuværende stade og gerne stige lidt. Vi håber, at vi i fællesskab kan vedligeholde og gøre huset færdigt som en god ramme om klublivet. Vi har 3 store udfordringer: 1. Den demografiske udvikling, hvor medlemmernes gennemsnitsalder stiger, og manglen på nye unge mennesker under 25 gør, at det kommunale medlems- og lokaletilskud risikerer at bortfalde. 2. Fastholdelse af såvel gamle som nye medlemmer, så instruktøernes arbejde ikke er forgæves. 3. En forbedring og sikring af vore isætningsforhold, så vi ikke som den eneste kajakklub på øen er så vejrafhængige og derfor har langt færre rodage end alle andre klubber – ikke pga. vejret men udelukkende pga. de ringere isætningsforhold.

Siden 2011 har klubben samarbejdet med Regionskommunen og Nexø Borgerforening om udvikling af området omkring klubben. Vi har udviklet konkrete ideer, der kunne medvirke til at gøre området mere attraktivt for byens borgere og samtidig forbedre klubbens adgang til havet. En af de store forhindringer er, at området hører under Naturstyrelsen, som er meget restriktiv over for forandringer af området, så det er tvivlsomt, om disse planer overhovedet kan gennemføres. De er i hvert fald skudt til hjørne ligesom det kuldsejlede strandparkprojekt.

En stor tak

Klubbens udvikling skyldes selvfølgelig først og fremmest medlemmernes interesse og arbejdsindsats og klubbens egne midler fra kontingentindbetalingerne, men vi havde slet ikke været, hvor vi er i dag, hvis vi ikke havde mødt stor imødekommenhed og fået økonomisk støtte fra såvel kommunen som diverse fonde. Vi vil derfor gerne sige tak til følgende fonde og instanser i tilfældig rækkefølge, som vi gennem årene har modtaget støtte fra:

Gunnar Nu Fonden

Simon Spies Fonden

Dansk Idræts Forbund

Dansk Kano og Kajakforbund

Tidligere Nexø kommune

Nordea Fonden

Tuborgfondet

Sparekassen Bornholms Fond

Dansk Handicap Idræts Forbund

Lions Club

Lokale- og anlægssonden

Velux Fonden

Friluftsrådet

TrygFonden

DGI

Bornholms regionskommune

Brdr. Larsens legat

Bornholms Brandforsikring

